

Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

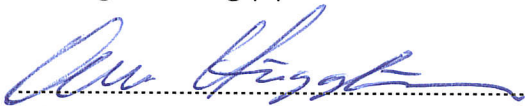
Tid: Torsdagen den 5 september 2019 kl. 9:00-11:50

Plats: Esplanaden

Beslutande: Charlotta Westerlund (S), ordförande
Solveig Granberg (C), vice ordförande
Andreas Sjögren (S)
Agnes Blom Bringlöv (S)
Gudrun Nordborg (V)
Madelene Nord (M)
Carinne Sjöberg (L)

Övriga deltagare: Se sidan två

Utses att justera: Solveig Granberg (C)

Sekreterare: §§ 42-48
Olov Häggström

Ordförande:
Charlotta Westerlund

Justerare:
Solveig Granberg

BEVIS

Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag

Organ: Kommunfullmäktiges jämställdhetsutskott

Sammanträdesdatum: 2019-09-05

Anslaget har satts upp: 2019-09-16

Anslaget tas ner: 2019-10-08

Förvaringsplats: kommunledningsstaben

Underskrift:
Olov Häggström

dm *sm*

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Ari Leinonen (S)

Helena Smith (S)

Elmer Eriksson (M)

Nasteho Lander (V)

Fredrik Rönn (C)

Tjänstemän

Annika Dalén, övergripande planering

Elisabeth Dahlgren, elevhälsan

Fanny Ökvist, praktikant, övergripande planering

§ 42

Diarienumr: KS-2017/01058

Fördjupad översiktsplan för I20-området**Beslut**

Jämställdhetsutskottet beslutar

att yttra sig enligt den reviderade tjänsteskrivelsen

att paragrafen förklaras omedelbart justerad

Reservation: Solveig Granberg (C), Madelene Nord (M) och Carinne Sjöberg (L)

Ärendebeskrivning

Ett förslag till fördjupning för I20-området har tagits fram. Förslaget till fördjupning syftar till att ange en vision för området som ny stadsdel i Umeå på lång sikt. Fördjupningen anger en övergripande struktur samt skapar förutsättningar för utveckling av Försvarmaktens verksamhet i Umeå. Med föreslagen utveckling finns goda möjligheter att tillskapa minst 20 000 – 25 000 bostäder med bra boendemiljöer i en hållbar struktur.

Områdets storlek och närhet till centrum innebär unika möjligheter till stadsutveckling, inte endast som en komplettering av den befintliga staden med ett nytt bostadsområde, utan en helt ny stadsdel som förutom bostäder även behöver rymma parker, verksamheter, butiker, skolor, förskolor och annan kommersiell och offentlig service.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Skrivningarna kring social hållbarhet (s. 40) är bra och tydliggör vikten av att skapa förutsättningar för att uppnå social hållbarhet, inte bara i den tilltänkta nya stadsdelen utan även hur denna kan bidra till en socialt hållbar utveckling i staden i stort genom att den nya stadsdelen knyts samman och att flöden skapas till andra delar av staden. I förslaget till fördjupning går att läsa bland annat att *"Mötesplatser i den nya stadsdelen ska vara tillgängliga för alla, locka besökare från andra delar av staden"*

vilket bidrar till öppenhet och en tryggare upplevd närmiljö. Kopplingarna mellan det nya området och befintliga delar i staden ägnas särskild omsorg.”

Jämställdhetsutskottet anser att det är centralt att noga följa och utvärdera hur ambitionerna kring den sociala hållbarheten förverkligas och bibehålls i den fortsatta planeringen.

Fokuset på hållbara resor är viktigt. Fördjupningen har ett tydligt fokus på utvecklandet av en gång- och cykelvänlig struktur där fler människor ges möjlighet till aktiv rörelse genom att gå, cykla och röra sig mer i vardagen. Utskottet ser detta, i kombination med en prioritering av andra hållbara transportmedel såsom kollektivtrafik som en förutsättning för att olika typer av familjer och hushållssammansättningar ska kunna bo i och besöka I20-området på ett likvärdigt, tryggt och tillgängligt sätt.

Fördjupningen nämner att ett allra första steg mot att integrera med andra individer och grupper är att se och att bli sedd av andra.

Jämställdhetsutskottet vill understryka att detta också är en viktig trygghetsskapande faktor. Väl belysta gång- och cykelstråk samt goda möjligheter till in- och utsyn i områden som ska bebyggas är något som bör lyftas in i den kommande planeringen för att säkerställa så jämställda förutsättningar som möjligt när det gäller tillgången till det offentliga rummet.

I direkt anslutning till planområdet ligger det före detta regementet, numera Umestan företagspark (som behandlas i den fördjupade översiktsplanen för de centrala stadsdelarna), och på och i direkt anslutning till planområdet bedriver Försvarmakten verksamhet. Dels har SkyddC närövningsfält med skjutbanor och dels finns Umeå övnings- och skjutfält beläget längre norrut. Fördjupningen förutsätter till största del att Försvarmaktens nuvarande verksamheter söder om Norra länken flyttar till ett nytt läge.

Om regementsområdet står i den fördjupade översiktsplanen för de centrala stadsdelarna att nya kvarter ska anläggas så att befintliga huvudaxlar i anläggningen och entréer till kaserngården betonas i

stadslandskapet. Dessa kvarter bör byggas som högexploaterade blandstadskvarter som kan dra nytta av den stora kaserngårdens funktion som ett centralt stadsdelstorg.

Detta innebär att planområdet både ur ett historiskt perspektiv starkt präglas av det militära arvet och ur ett framtida är nära sammankopplat med Försvarsmaktens verksamhet.

Jämställdhetsutskottet vill lyfta vikten av att problematisera detta faktum i den fördjupade översiktsplanen. I det förslag som ligger nämns dessa kopplingar framför allt i form av bullerstörningar eventuella föroreningar i marken.

Militären har historiskt varit en mansdominerad institution och det finns en stark koppling mellan maskulinitet och militären. Traditionellt har maskulinitet militariserats: att delta i det militära är förknippat med att bli en riktig man. Även militära föremål såsom vapen har en stark maskulin präglning. Dessutom är konflikter både direkt och indirekt förknippade med manlig maktutövning; i konflikter och krig framställs kvinnor ofta som offer medan män framhålls som aktiva försvarare av nationens kvinnor samtidigt som de kan vara våldsamma förövare mot fiendens kvinnor.

I arbetet med och kommunikationen kring den framtida stadsdel som I20-området kommer att utgöra är det därför av stor vikt att det resoneras kring detta utifrån de målsättningar som fördjupningen sätter upp kring att uppnå social inkludering i hela stadsdelen, och skapa miljöer som uppmuntrar sammanhållning och utbyte mellan människor och grupper.

Beslutsunderlag

Översiktsplan Umeå kommun – Fördjupning för I20-området

Beredningsansvariga

Linda Gustafsson

Annika Dalén

Beslutet ska skickas till

Elin Lindqvist, Övergripande planering

elin.lindqvist@umea.se

Jämställdhetsutskottets beslutsordning

Yrkande:

Gudrun Nordborg (V) med instämmande av **Charlotta Westerlund (S)** – enligt tjänsteskrivelsen med följande ändringar: Sida 2, 3:e stycket förutsätter upprepas på 3:e raden nerifrån, ett av dem behöver strykas. Sida 3 överst maskulinitet militariserats: att delta i det militära *är förknippat med att bli* en riktig man. Även militära *föremål* såsom vapen har en stark maskulin präglning. *Dessutom är konflikter både direkt och indirekt förknippade med manlig maktutövning; i konflikter och krig framställs kvinnor ofta som offer medan män framhålls som aktiva försvarare av nationens kvinnor samtidigt som de kan vara våldsamma förövare mot fiendens kvinnor.*

Madelene Nord (M) med instämmande av **Solveig Granberg (C)** och **Carinne Sjöberg (L)** – enligt tjänsteskrivelsen men de sista fyra styckena stryks.

Gudrun Nordborg och Charlotta Westerlunds förslag mot Madelene Nord, Solveig Granberg och Carinne Sjöbergs yrkande. Votering begärs.

Voteringsproposition

Ja-röst för Gudrun Nordborg och Charlotta Westerlunds förslag
Nej-röst för Madelene Nord, Solveig Granberg och Carinne Sjöbergs yrkande.

Omröstningsresultat

Namn	Ja	Nej	Avstår
Charlotta Westerlund (S)	x		
Solveig Granberg (C)		x	
Andreas Sjögren (S)	x		
Agnes Blom Bringlöv (S)	x		
Madelene Nord (M)		x	
Gudrun Nordborg (V)	x		
Carinne Sjöberg (L)		x	
Summa	4	3	

Med 4 ja-röster (Nordborg och Westerlunds) mot 3 nej-röster (Nord, Granberg och Sjöbergs) beslutar jämställdhetsutskottet att bifalla Gudrun Nordborg och Charlotta Westerlunds förslag.

§ 43

Diarienum: KS-2018/00754

Motion 38/2018: Motverka näthat och nätgrooming; Nasser Mosleh, Mia Winroth, Gabriel Farrysson och Morgan Flank, (MP)**Beslut**

Jämställdhetsutskottet beslutar

att föreslå kommunfullmäktige att avslå motionen

Ärendebeskrivning

I motion 38/2018 yrkar Miljöpartiet att:

- ge för- och grundskolenämnden samt vuxen- och gymnasieutbildningsnämnden i uppdrag att ta fram en strategi med utbildningsinsatser som stöd för att hantera kränkningar och mobbing på internet.
- uppmana skolledningarna vid Umeå kommuns förskolor och skolor att ta fram en handlingsplan för arbetet mot nätmobbing och utsatthet på digitala medier.
- ge för- och grundskolenämnden samt vuxen- och gymnasieutbildningsnämnden i uppdrag tillsammans med individ- och familjenämnden att ta fram konkreta verktyg för föräldrar till barn från och med förskoleåldern som stöd kring frågor om vad som händer på nätet.
- ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samråd med berörda nämnder utreda förutsättningarna för att införa en nätbaserad stödfunktion för elever som känner sig kränkta eller hotade.
- skapa en samverkansplattform med friskolor inom Umeå kommun för att även där kunna hantera ovannämnd problematik och hantering.

Jämställdhetsutskottets yttrande

Motionärerna framhåller att bristande integritet, näthat, mobbing och nätgrooming är problem som måste synliggöras på skolorna och för detta bör en nätbaserad funktion för professionellt stöd inrättas.

Jämställdhetsutskottet delar uppfattningen att det är en viktig fråga att belysa och att det inte räcker med enstaka punktinsatser. Samtidigt finns idag ett tydligt ansvar hos varje skola för att arbeta förebyggande och med aktiva åtgärder kring kränkningar av barn och unga.

Det kan vara problematiskt att upprätta en parallell struktur för att hantera just kränkningar och mobbing på nätet. Kränkningar på nätet är inte en specifik form av kränkning eller utsatthet som är väsensskild från andra typer. Nätet är istället ett verktyg eller ytterligare en arena, därtill med stor spridning.

Även om det krävs en förståelse för hur just olika plattformar fungerar, bör det inte särskiljas från annat arbete med kränkningar, trakasserier och utsatthet. Kontinuerliga utbildningsinsatser för att upprätthålla en aktuell kunskap och förståelse för de verktyg och de plattformar som unga använder sig av och befinner sig på är däremot nödvändiga.

I Umeå kommuns folkhälsorapport UNGA 18 om vardagen för ungdomar på högstadiet och gymnasiet går att utläsa att skolan är den vanligaste platsen där kränkningar sker med 40%, följt av nätet eller sociala medier som står för 25% av kränkningarna. Siffrorna i rapporten visar att det finns både en generellt högre utsatthet för kränkande eller nedvärderande behandling hos tjejer, men framför allt är det tydligt att typen av utsatthet är starkt könskodad. Ungefär var tredje tjej har någon gång eller ofta utsatts för obehagliga sexuella förslag eller sexuellt ofredande på telefon och internet medan andelen bland killarna är 6%. För tjejerna är det en större andel för varje år som någon gång eller ofta fått obehagliga sexuella förslag.

I denna kontext blir det nödvändigt att intensifiera ett aktivt jämställdhetsarbete och det är viktigt att de insatser som görs för att motverka och hantera kränkningar och trakasserier bygger på en förståelse för normer och strukturer som begränsar kvinnors och mäns möjligheter och förstärker skeva maktrelationer mellan könen. Alla kommunens verksamheter har ett ansvar att gemensamt arbeta emot det övergripande jämställdhetspolitiska målet skapa *förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.*

Jämställdhetsutskottet delar i övrigt de ställningstaganden som för- och grundskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden gjort i sina yttranden.

Beslutsunderlag

Motion 38/2018: Motverka näthat och nät-gromning

För- och grundskolenämndens yttrande

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens yttrande

Beredningsansvariga

Annika Dalén

Utvecklingsstrateg jämställdhet

Beslutet ska skickas till

Kommunledningsstabens kansli

Motionärerna

§ 44

Diarienum: KS-2019/00188

**JUSK - Information om ärenden till
kommunfullmäktige**

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Genomgång av beslut fattade i kommunfullmäktige under andra kvartalet 2019 med fokus på förekomst/frånvaro av jämställdhetsanalys.

Beslutsunderlag

JUSK uppföljning KF 2019 – kvartal 2

Beredningsansvariga

Annika Dalén

§ 45

Diariernr:

Kommande aktiviteter inom URBACT

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Umeå har beviljats en ansökan att vara lead city i ett europeiskt nätverk av städer inom EU-programmet URBACT för erfarenhetsutbyte och hållbar stadsutveckling. Det nätverk av sju städer som Umeå kommer att leda har jämställdhetsfokus och utgår ifrån metoden det könade landskapet. Jämställdhetsutskottet har medfinansierat projektet med 100 000 kr.

Beredningsansvariga

Annika Dalén

§ 46

Diariernr:

Info om jämlikhetsutvecklarens uppdrag inom skolan

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Elisabeth Dahlgren berättar om sitt arbete som jämlikhetsutvecklare i skolan. Hon kontaktas vid ärenden som gäller diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Hon arbetar både akut och förebyggande på organisations-grupp- och individnivå.

Beredningsansvariga

Annika Dalén

§ 47

Diariernr:

Text på hemsidan

Beslut

Ärendet föranleder inte något beslut

Ärendebeskrivning

På platswebben för Umeå (www.umea.se) finns en text under "Jakten på ett jämställt Umeå". Texten är från år 2014 och bör bytas ut. Kontakt tas med kommunikationsfunktionen för att åtgärda detta.

Beredningsansvariga

Annika Dalén

§ 48

Diarienum:

Tystnadskultur i offentlig sektor

Beslut

Jämställdhetsutskottet har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Övrig fråga, en diskussion om tystnadskultur i offentlig sektor och samtalsklimatet i kommunfullmäktige.

Beredningsansvariga

Annika Dalén